

דגם תשובות לשאלון אזרחות, מס' 034382 קיץ תש"ף

הנחיות כלליות:

- בדגם זה כתובות בקיצור תשובות על שאלות המבחן והנחיות למתן הציון. בדגם מוצגים רכיבי התשובה העיקריים. אם התלמיד כלל בתשובתו רכיב שאינו כלול בדגם, על המעריך לבדוק אם הוא נכון, על פי ספרי הלימוד והתייעצות עם מעריך בכיר.
 - במתן הציון יש להימנע מהשפעות שנובעות מכתב היד, מסגנון הכתיבה ומאורך התשובה. יש להעריך רק את מה שנדרש בשאלה, ולא יותר מכך.
 - לוכסן / מסמן תשובה חלופית (זו או זו מתקבלת באותה מידה).
 - חלקי התשובה המובאים בסוגריים אינם הכרחיים לקבלת ניקוד מלא.
 - ההנחיות בדגם מנוסחות בלשון זכר, ומכוונות למעריכות ולמעריכים כאחד.
 - יש לקרוא את התשובה כמכלול.
 - הרכיבים הנדרשים מוצגים בתמציתיות עבור המעריכים. הצגת המושג על ידי התלמיד צריכה להיות מורחבת כדי שתהיה תשובה מלאה.
- על התלמיד לבחור בין פרק ראשון (100 נקודות) לבין פרק שני (100 נקודות).

פרק ראשון: על התלמיד להשיב על שאלה 1 (חובה), על שתיים מהשאלות 2-4 ועל שתיים מהשאלות 5-8.

חלק א' – שאלה 1 (חובה).

1. היבדלות בחברה החרדית

הצגת המושג – 40%
הסבר מהקטע – 60%

הצגה "היבדלות בחברה החרדית":

-חרדים רבים נוטים להיבדל ככל האפשר מהחברה החילונית ומהתרבות שהיא מייצגת מחשש שהכפירה הקיימת בחברה החילונית תפגע באורח החיים שלהם.

-ההיבדלות באה לידי ביטוי במספר תחומים:

לבוש צנוע עם סממנים דתיים כמו כיפה שחורה וחליפות לגברים וכיסויי ראש לנשים מגורים בשכונות ערים נפרדות המיועדות לאוכלוסייה החרדית/חינוך במוסדות חרדיים עצמאיים המדגישים את לימודי הקודש. אתעסוקה בתחומים שיש זיקה לחברה החרדית כדי לצמצם את החשיפה לחברה החילונית.

עמדת הכותב לגבי "היבדלות החברה החרדית" מהקטע:

ביסוס: " לדעתי זו טעות קשה, ככל שחילונים יפחדו מכל סממן יהודי, יותר ויותר חרדים, שלא מכבר התחילו את מסעם הסבוך אל המרחב הציבורי הכלל ישראלי, יירתעו מכל סממן של מודרנה ויתבדלו יותר. "

קישור: התלמיד הבין שהכותב טוען שככל שהחילונים יפחדו ויפסלו כל סממן דתי או יהודי הבאים לידי ביטוי בחברה הישראלית כך החרדים יקצינו ויסתגרו יותר באורח חייהם.

ב. שתי טענות העולות מהקטע:

הצגת הטענה אחת – 20%
הצגת טענה שניה- 20%
הסבר – 60%

הצגה:

- "כפי שהחרדים הגיבו בקיצוניות לחילון של יהודי אירופה לאחר קבלת שוויון הזכויות בעידן המודרני, כך גם הציבור החילוני מגיב בקיצוניות ואינו מוכן לשום פשרה עם הדתיים, כי כל פשרה תביא לדעתם להתחרדות החברה הישראלית."

- "ציבור חילוני גדול בארץ מפחד מכך שהמפלגות הדתיות בשנים האחרונות צוברות מנדטים והשפעתן ניכרת בהנחיות של מערכות השלטון בהן הן מעורבות כמו הצבא ומערכת החינוך, אשר מבקשות "להנחיל ידע ביהדות" ובלשון החילונים: הדתה. כך נוצר לעיתים קרובות מדי מאבק בכל מה שמריח יהדות וכל הנחלת ידע על המסורת או מורשת היהודית נתפסת כאיום."

- "זהות תרבותית ייחודית היא ביטוי של כבוד האדם, כשם שזכויות נשים הן ביטוי כזה. במקרה שזכויות מתנגשות, תפיסת העולם המערבית אמורה לתת את התשובה: בודקים כל מקרה לגופו, ומאזנים באופן מידתי בין הזכויות – למשל, באישור הפרדה בהבטחת מרחב שווה בהיקפו ואיכותו לשני המינים."

- "כשם שמצעד הגאווה בתל אביב, שאופיו המוחצן מפריע לישראלים רבים, מוגן בחוק ותפיסת העולם הליברלית, כך גם מופע ההפרדה החרדי צריך להיות מוגן בחוק. המרחב הציבורי שייך לכולם ולא רק לתפיסת עולם אחת.

קישור טענה מהקטע לקריקטורה:

טענת הכותב בקטע: על התלמיד להתייחס לטענה השניה המתאייסת ל"הדתה" המתחילה במילים: "ציבור חילוני גדול בארץ..."

תיאור הקריקטורה: אמא מראה בבהלה לאב כי מצאה אפליקציית סידור בטלפון הסלולרי של הילד כאשר ברקע רואים דיווח בטלוויזיה על טילים הנופלים בארץ. נראה כי הבהלה של ההורים מאפליקציית הסידור המצויה בטלפון גדולה מהבהלה מהמצב הביטחוני בארץ.

קישור בין הטקסט לקריקטורה: הכותב טוען שהחילונים החלו לפחד מכל דבר שקרוב ליהדות, אפילו מדברים פשוטים. זה בא לידי ביטוי בקריקטורה בבהלה של ההורים ממצאות אפליקציית הסידור. ההורים חשים בהלה גדולה ממצאות אפליקציית הסידור מאשר מהבעיות הביטחוניות במדינה.

חלק ב' – שתיים מהשאלות 2-4 :

2. "חזון מדינת התורה"

הצגת המושג : 40%
הסבר מהקטע 60%

הרצון של הדתיים הציונים והחרדים שחוקי התורה יוכרזו כחוקי המדינה.

-ההצעה הועלתה לראשונה ב1937 כאשר עמדה על הפרק ההצעה האנגלית להקים מדינה יהודית בחלק מארץ ישראל. הסבר :

ביסוס: " לדעתי הגישה הזאת פסולה מכל היבט. ברמה העובדתית: המרחב הציבורי בישראל עובר בעשורים האחרונים תהליך של חילון עמוק, ולא הדתה. כל אדם הגון יכיר בכך: מספר העסקים הפתוחים בשבת או עסקים המתהדרים במאכלים לא כשרים עלה פלאים; תרבות הלהט"ב מוחצנת במלוא העוצמה; תעשיית הפרסום נעשתה כל כך בוטה ברמות ההחפצה הגופנית שלה, עד שאפילו אנשים האמונים על עקרון חופש האדם על גופו יוצאים נגדה."

קישור: התלמיד הבין שחזון מדינת התורה שואפת לכך שחוקי המדינה יהיו על פי חוקי התורה ובטקסט הכותב אומר שהמצאות רחוקה מאוד מהתחרדות (הדתה) של המרחב הציבורי אלא להפך, יש תהליך של חילון.

3. "פוליטיקה של הכרעה"

הצגת המושג : 40%
הסבר מהקטע 60%

הצגת "פוליטיקה של הכרעה":

-פוליטיקה של הכרעה היא כאשר צד אחד מנסה ללא הידברות להכריח את הצד השני לשנות התנהלות והתנהגות. -בשנים האחרונות יש שימוש הולך וגובר ב"פוליטיקה של הכרעה". דבר הנתון להשפעתן של תמורות פוליטיות, חברתיות ותרבותיות.

- דגם זה הוא דגם הפוך לתהליך של "פוליטיקה של הסדרה"

הסבר:

ביסוס: "לטענתי, כפי שהחרדים הגיבו בקיצוניות לחילון של יהודי אירופה לאחר קבלת שוויון הזכויות בעידן המודרני, כך גם הציבור החילוני מגיב בקיצוניות. הוא אינו מוכן לשום פשרה עם הדתיים, כי כל פשרה תביא לדעתם להתחרדות החברה הישראלית."

קישור: התלמיד הבין כי הכותב טוען שהחילונים אינם מוכנים לפשרה או הידברות בענייני דת ועל כן מדובר בפוליטיקה של הכרעה.

ביסוס: "באוגוסט 2019 המדינה סערה בעקבות עתירתן של שדולת הנשים לבית המשפט בניסיון לבטל מופע בהפרדה בין גברים לנשים של זמר חרדי בעפולה."

קישור: התלמיד הבין שיש פה עתירה לבית המשפט על מנת שיכריע ללא הידברות בין שני הצדדים ובכך בא לידי ביטוי המושג "פוליטיקה של הכרעה".

4. התפיסה "הליברלית אינדיבידואלית".

הצגת המושג: 40%
הסבר מהקטע 60%

הצגת הגישה הליברלית אינדיבידואלית:

- הפרט עומד במרכז ועל כן כיבוד צרכיו וחירויותיו הם ערך עליון.
- על פי תפיסה זו, תפקידה של המדינה מצטמצם להגנה על זכותם של יחידים ושל קבוצות לקידום השקפת עולמם ותרבותם ולספק להם שירותים שהם זקוקים להם.
- המדינה עצמה ניטרלית ביחס לתפיסות ערכיות שונות.
הסבר:

ביסוס: "זהות תרבותית ייחודית היא ביטוי של כבוד האדם, כשם שזכויות נשים הן ביטוי כזה. במקרה שזכויות מתנגשות, דווקא תפיסת העולם המערבית אמורה לתת את התשובה: בודקים כל מקרה לגופו, ומאזנים באופן מידתי בין הזכויות – למשל, באישור הפרדה בהבטחת מרחב שווה בהיקפו ואיכותו לשני המינים. כשם שמצעד הגאווה בתלאביב, שאופיו המוחצן מפריע לישראלים רבים, מוגן בחוק ותפיסת העולם הליברלית, כך גם מופע ההפרדה החרדי צריך להיות מוגן בחוק."

קישור:

התלמיד הבין כי חלק מהגישה הליברלית אינדיבידואלית היא הזכות של כל פרט וקבוצה לקדם את השקפת עולמו גם אם היא בניגוד להשקפת העולם של אחרים בחברה ואין על המדינה להתערב בהכרעה מהו אורח החיים מקובל. על כן הכותב טוען שהרצון של החרדים למופע תרבותי בהפרדה כל עוד יש יחס שווה בין נשים וגברים בהפרדה, צריכה לקבל הגנה בחוק כפי שמצעד הגאווה מקבל הגנה בחוק, למרות שגם למצעד יש מתנגדים רבים.

או

קישור: התלמיד הבין כי הכותב טוען שכאשר קבוצה אחת מנסה להכתיב את הנורמות לכולם זו התנהלות הנוגדת את הגישה הליברלית אינדיבידואלית.

על פי הגישה הליברלית אינדיבידואלית המדינה צריכה להיות ניטרלית ביחס לתפיסות ערכיות שונות ולא להכתיב תפיסה מסוימת ובקטע החילונים מנסים להכתיב תפיסה חילונית ליברלית לקבוצה שזה לא אורח חייה על ידי שימוש במוסדות המדינה כמו בית המשפט ובעצם כך המדינה אינה ניטרלית כנדרש בגישה זו.

חלק ג' – שתיים מהשאלות 5-8

5. הצגה "המשפט העברי":

הצגת המושג 40%
נימוק: 60%

המשפט המסדיר את היחסים בין אדם לחברו כפי שקיים במערכות משפטיות אחרות.
המשפט העברי מבסס את העקרונות שלו על ההלכה היהודית שיסודה בחמשת חומשי תורה במשנה ובתלמוד. עקרונות אלה באים לידי ביטוי במשך דורות בפסיקה של בתי הדין היהודיים בארצות הגולה, "בשאלות ותשובות" שכתבו פוסקי הלכה ובחיבורים הלכתיים כמו "השולחן ערוך".
המשפט העברי התפתח בקהילות היהודיות בגולה בתקופה שהייתה להם אוטונומיה והוא כולל אלפי דינים שנוגעים לכל תחומי החיים.
נימוק בעד שילוב המשפט העברי בחקיקה ובפסיקה:
- במדינה יהודית יש להשתמש במשפט העברי מסיבות לאומיות\הבדלים בין המשפט העברי למערכות המשפט האחרות הוא משמעותי ולכן יש להשתמש במשפט העברי במדינה יהודית.

6. הצגה סמכויות בתי הדין הרבניים:

הצגת סמכות ראשונה: 50%
הצגת סמכות שניה: 50%

לבתי הדין הרבניים יש סמכויות ייחודיות ובלעדיות בתחום הנישואין וגירושין.
בענייני המעמד האישי למשל- גיור, אפטרופוס על ילדים, ירושות, צוואות, יש לבתי הדין הרבניים על פי חוק מעמד של שיפוט המקביל לבתי הדין האזרחיים, ודי באי-הסכמה של אחד הצדדים כדי שסמכות השיפוט בנושא הנדון תימסר לבית משפט אזרחי.
במקרים של "כריכה"- נושאים כמו אפטרופוס על הילדים, ירושות, צוואות וכדומה נחשבים חלק מתיק הגירושין, לבית הדין הרבני יש סמכות לדון בהם.

7. הזרם הקונסרבטיבי

הצגת הזרם הקונסרבטיבי: 40%
הצגת הבדל: 60%

הצגת הזרם הקונסרבטיבי:

זרם ביהדות הרואה את ההלכה היהודית כמקור השראה שמחייב כל עוד הוא אינו סותר את ההשקפה המודרנית והומניסטית של התרבות הדמוקרטית.
- הקונסרבטיבים מבקשים להתאים את ההלכה היהודית למציאות המודרנית ולשמר את היסודות היהודיים המסורתיים תוך פתיחות לעולם המודרני ולתרבות הדמוקרטית והציונית.
- כל שינוי בהלכה היהודית חייב להיות מבוסס על הכללים המקובלים בפסיקה ההלכתית, וחייב להתקבל רק על ידי רבני התנועה הקונסרבטיבית, כל אחד על פי הצרכים של הקהילה שלו.

הצגת הבדל בין הזרם הקונסרבטיבי לזרם האורתודוקסי :

-מחויבות להלכה : הזרם הקונסרבטיבי מחויב באופן עקרוני להלכה אך לדעתו יש לשנות את ההלכה כאשר היא איננה תואמת את הערכים ההומניסטיים ודמוקרטיים של ימינו. לדוגמה : הקונסרבטיבים מאפשרים נישואין בין כהן לגרושה או נסיעה בשבת. ואילו הזרם האורתודוקסי מחויב להלכה כפי שניתנה במעמד הר סיני ולכן לא יחתן כהן עם גרושה או כל פסולי חיתון

-מעמד האישה : הזרם הקונסרבטיבי מאפשר לנשים להיות רבות והתפילות נעשות במניינים משותפים לגברים ונשים. ואילו בזרם האורתודוקסי רק גברים יכולים להיות רבני קהילות, ובתפילות ישנה הפרדה בין גברים לנשים.
-נוסח התפילה : הקונסרבטיבים הכניסו לנוסח התפילה שינויים כמו בברכה "שלא עשני גוי" שינו ל "ברוך שעשני ישראל", ובמקום "שלא עשני אישה" מברכים "ברוך שבראני בצלמו ובדמותו". ואילו הזרם האורתודוקסי מחויב לנוסח התפילה המקורי כפי שהתקיים במשך הדורות.

8. הצגת קווי היסוד המשותפים לחילונים ודתיים ב"אמנת גביון ומידן" :

הצגת שלושת קווי היסוד לאמנה :

קו יסוד ראשון : 40%

קו יסוד שני : 30%

קו יסוד שלישי : 30%

קווי היסוד לאמנה הם : המדינה לא תתערב / לא תצמצם או לא תגביל את האדם בשלושה תחומים :

-שמירת מצוות בישראל.

-אי שמירת מצוות בישראל.

-לאפשר לאדם לפרש את אורח חייו הדתי באופן שירצה ברמת הפרט או הקבוצה

מחווין פרק שני (100 נקודות) - החברה הערבית והדרוזית בישראל

פרק שני : על התלמיד להשיב על שאלה 9 (חובה), על שתיים מהשאלות 10-12 ועל שתיים מהשאלות 13-16.

חלק א' – שאלה 9 (חובה).

9. א. הצגת מעגל שייכות וכיצד הם באים לידי ביטוי בקטע.

הצגת מעגל שייכות – 40%

הסבר לביטוי בקטע – 60%

הצגה :

- חלק מהאומה הערבית :

-מרגישים חלק מהאומה הערבית

-המשותף לאלו הנכללים באומה הערבית הוא השפה הערבית, ההיסטוריה ותחושת הלאומיות.

הסבר :

ביסוס : "לאחר שנת 1948 הערבים בישראל הרגישו שהעולם הערבי הפקיר אותם והאפשרות היחידה להגן על עצמם הייתה לשמור על הזהות הקולקטיבית שלהם."

קישור: התלמיד הבין שמעגל השייכות של ערביי ישראל היא תחושת השייכות לאומה הערבית ובטקסט יש ביטוי לכך שערביי ישראל הפסיקו להרגיש חלק ממעגל השייכות של האומה הערבית מ-1948 כי האומות הערביות, לתחושתם, הפקירו אותם.

- חלק מאזרחי מדינת ישראל:

-ערביי ישראל מרגישים חלק מהחברה הישראלית (זהות אזרחית).

-מעגל הזהות הישראלי הוא ייחודי לערבים אזרחי ישראל, הוא מבדיל אותם מכל קבוצת אוכלוסייה אחרת בעולם הערבי ומציב אותם בקבוצה אחת עם היהודים אזרחי המדינה.

-מעגל זהות זה בא לידי ביטוי בידעית השפה העברית, בהשתלבות ובמעורבות, גם אם לא מלאה, במערכת החברתית הכלכלית והפוליטית בישראל.

הסבר:

ביסוס: "ניתן להסיק מכך כי ההשתלבות בחברות ההי-טק והחשיפה לגלובליזציה לא ימוטטו את החברה הערבית המסורתית בישראל, אלא יאפשרו את השתלבותם בחברה הישראלית מבלי שיאבדו את זהותם הייחודית." קישור: התלמיד הבין שההשתלבות בחברות ההי-טק, כלומר ההשתלבות הכלכלית המצוינת בקטע, מראה על חיזוק מעגל הזהות האזרחית של ערביי ישראל.

-מעגל זהות דתי/עדתי:

-הם משתייכים ברובם לדת האסלאם ומיעוטם לדתות אחרות/ אוכלוסיית הערבים אזרחי ישראל נחלקת לשלוש עדות דתיות- המוסלמים, הנוצרים והדרוזים- ולכל אחת מהן זהות משלה.

הסבר:

ביסוס: "אך המחקר מעלה כי הזהות הדתית והמסורתית של עובדים ערבים בתעשיית ההי-טק לא נפגעות ואף יש תהליך הפוך של חיזוק הזהות הדתית של הצעירים במקומות עבודה אלה." או

"לטענת החוקר, הצעירים הדתיים מרגישים בנוח לשמור על תרבותם וזהותם, מכיוון שהעבודה בחברות גלובליות מפגישה את הצעירים הערביים עם אנשים ממגוון דתות ותרבויות, עובדה שמגבירה את המשיכה שלהם לדתם, בגלל האווירה הפלורליסטית הקיימת בחברות אלה."

קישור: התלמיד הבין שהצעירים הערבים אינם מאבדים את הזהות הדתית שלהם ובמקרים מסוימים היא אף מתחזקת זאת למרות השתלבותם בחברות הי-טק עולמיות והשתלבות בחברה הישראלית.

הצג: המעגל המקומי:

-ההשתייכות למקום מגורים מסוים- גליל, משולש או נגב, יישוב ערבי או עיר מעורבת.

הסבר:

ביסוס: "לפי המחקר, השמירה על הזהות המקומית מתאפשרת, בין היתר, היות שרבים מהעובדים הערבים ממשיכים לגור ביישובים שבהם גדלו."

קישור: התלמיד הבין שהצעירים הערבים המשתלבים בהי-טק שומרים על מעגל ההשתייכות המקומי על ידי כך שהם ממשיכים לגור ביישובים בהם גדלו זאת למרות שהם עובדים בחברות גלובליות שאינם ממוקמות באזור מגוריהם.

ב. התרשים מחזק את הקטע

רכיב מהתרשים : 20%
רכיב מהקטע : 20%
קישור בין התרשים לקטע : 60%

ביסוס מהתרשים : ע"פ התרשים בשנת 2019 46% מערביי ישראל מגדירים את עצמם "ערבי-ישראלי" לעומת 32%-ב-2014.

ביסוס מהקטע : "לאחר שנת 1948 הערבים בישראל הרגישו שהעולם הערבי הפקיר אותם והאפשרות היחידה להגן על עצמם הייתה לשמור על הזהות הקולקטיבית שלהם"
או

"ניתן להסיק מכך כי ההשתלבות בחברות ההי-טק והחשיפה לגלובליזציה לא ימוטטו את החברה הערבית המסורתית בישראל, אלא יאפשרו את השתלבותם בחברה הישראלית מבלי שיאבדו את זהותם הייחודית."

קישור : התלמיד הבין מהתרשים כי 46% מערביי ישראל מגדירים עצמם "ערבי-ישראלי". נתון זה מחזק את הטענה המובאת בקטע שערביי ישראל יצרו לעצמם זהות ייחודית השונה מהזהות של שאר האומה הערבית.
או

קישור : התלמיד הבין מהתרשים כי 46% מערביי ישראל מגדירים עצמם "ערבי-ישראלי". נתון זה מחזק את הטענה המובאת בקטע שהשתלבותם של ערביי ישראל בהי-טק מגבירה את השתלבותם בחברה הישראלית ובכך מחזקת את זהותם כערבים ישראלים.

חלק ב' - ענה על שתיים מהשאלות 10-12

10. הצגת 2 חסמים להשתלבות אקדמאים מהחברה הערבית בשוק העבודה הישראלי.

חסם מחומר הלימוד : 50%
חסם מהקטע : 50%

הצג חסם מחומר הלימוד : תקרת הזכוכית מתאפיינת באי שוויון בקבלה לעבודה במקומות שרוב העובדים יהודים\ היעדר נגישות פיזית למקומות עבודה - כלומר, אין תחבורה ציבורית טובה בין היישובים הערביים (בגליל משולש ונגב) לאזור המרכז אזור בו יש יותר אפשרויות תעסוקה, חוסר במקומות תעסוקה בתוך היישובים הערביים.

הצג חסם מהקטע : בהייטק מוצאים עבודה בדר"כ בשיטת "חבר מביא חבר" ומכוון שרוב העובדים בהייטק יהודים ואינם מכירים ערבים ולהפך, הערבים לא מצליחים לפרוץ לשוק עבודה זה באופן משמעותי\ צעירים ערבים אינם נמצאים ברשתות החברתיות ששם חברות מחפשות עובדים פוטנציאליים\ בורות וחוסר הכרות של מנהלי החברות עם הדפוסים בחברה הערבית והדרך לגייס עובדים ממגזר זה.

11. מאבק החלוקה

הצגת מאבק החלוקה : 40%

הסבר מהכתוב : 60%

הצגה :

מאבק חלוקה :

-המיעוט מתחרה באוכלוסיית הרוב על חלקם ב"עוגת" המשאבים והתקציבים של המדינה.
-המיעוט דורש את מימוש זכותם לשוויון וטוענים שהחלוקה הקיימת מקפחת אותם.
ביסוס : "בנוסף, הרבה בתי ספר במגזר הערבי עדיין סובלים מאי תקצוב לעומת שאר האוכלוסייה ולכן אין להם את האפשרות לקיים תוכניות ייעודיות שחושפות את התלמידים לעולם ההי-טק."
קישור : התלמיד הבין שמאבק חלוקה בא לידי ביטוי בטקסט כאשר מציינים שאחת הסיבות לחוסר השתלבות הערבים בהי-טק הוא מחסור בתקצוב לבתי הספר הערביים שמונעים מבתי ספר לקדם תוכניות ייעודיות לקידום תחום ההי-טק בבתי ספר במגזר הערבי. כלומר העדר חלוקת משאבים שוויונית בתחום החינוך בין המיעוט הערבי לרוב היהודי.

12. תפיסת השותפות

הצגת "תפיסת השותפות" : 40%

הסבר : 60%

הצגת תפיסת השותפות :

-היהודים וערבים במדינת ישראל מוכרחים לחיות בשלום אחד עם השני.
-יש להגיע לדו שיח ולמצב חוקי מוסכם שיספק את שני הצדדים ויאפשר חיים משותפים.
-תומכים במתן זכויות קבוצה לערבים.
ביסוס : " לאור המחקר שמפריך את החשש לאבדן הזהות הערבית ביחד עם האפשרות של הצעירים הערבים לשפר את מצבם הכלכלי, יש לעודד את שילוב המגזר הערבי בתחום ההי-טק ולקוות שהשילוב יוביל לצמצום המתח בין החברה היהודית לערבית."
קישור : התלמיד הבין שהרעיון המרכזי בתפיסת השותפות היא להביא את הערבים ויהודים למצב של חיים משותפים שיאפשרו חיים בשלום אחד עם השני. דעתו של הכותב הוא ששילוב הערבים בהי-טק תוביל להשתלבות הערבים בחברה הישראלית באופן כללי ויצמצם מתחים בין יהודים וערבים ובכך תפיסת השותפות תתממש.

חלק ג' – ענה על שתיים מהשאלות 13-16 (30 נקודות)

13. סוגיית השירות האזרחי

טענה בעד : 50%

טענה נגד : 50%

טענות בעד השירות האזרחי : השירות האזרחי ישמש כדרך להשתלב בחברה הישראלית ויגביר את ההזדהות עם המדינה \ השירות האזרחי יאפשר למי שלא משרת בצבא לקבל את ההטבות שהיו שמורות רק למי שהתגייס לצבא \ שירות אזרחי מעודד את הערך של תרומה לקהילה \ שירות אזרחי מאפשר חלוקה שוויונית בנטל התרומה למדינה \ השירות האזרחי יגביר את הסולידריות החברתית.

טענות נגד השירות האזרחי: השירות האזרחי יגרום ל"ישראליות" ואיבוד הזהות הערבית השירות האזרחי הוא "תחבולה" כדי לבסוף לגייס את הערבים לצבא השירות האזרחי לא יפתור את בעיית הגזענות בחברה הישראלית עבור מיעוט מהגר השירות האזרחי הוא דרך לחזק את הזיקה של המיעוט למולדת החדשה, הערבים הם מיעוט מולד ואינם זקיקים לחיזוק הזיקה למולדת שלהם אסור לקשר בין זכויות לחובות.

14. הרשויות המקומיות בחברה הערבית

סיבה ראשונה: 50%

סיבה שניה: 50%

הסיבות לחשיבות של הבחירות לרשויות המקומיות בחברה הערבית: הרשויות המקומיות הערביות הן הזירה המרכזית שבה מתאפשר ביטוי פוליטי ערבי אותנטי, כי הם זירת ייצוג והשפעה מרכזיים עבור המגזר הערבי בניגוד למוסדות מדינה אחרים השלטון המקומי מאפשר ממשל עצמי בתחומים רבים כמו רוחה וכו'. נבחרה הציבור בפוליטיקה המקומית זוכים ליתרונות מוחשיים מבחינת מעמד, יוקרה, תעסוקה והיכולת לדאוג לאינטרסים של קרוביהם הזירה הפוליטית המקומית משמשת לעיתים מקפצה לפוליטיקה הארצית.

15.

הצגה: 100%

הצג הגישה המעודדת רב תרבותיות:

-מדינה המעודדת זכויות קבוצה מכירה גם בזכויות הפרט של בני מיעוטים.
-מכירה בזכויות הקבוצתיות של המיעוט ומעניקה לבני הקבוצה אמצעים לשימור הייחודיות שלהם.
-במדינה בעלת גישה זו מעוגנים בחקיקה זכויות המיעוטים הכוללות מערכת חינוך אוטונומית, הכרה בשפה של המיעוט כשפה רשמית, ומתן אפשרויות לניהול עצמי.
-כל מדינה בעלת גישה זו מחליטה על רמת הזכויות הקבוצתיות שהיא מוכנה להכיר.

16. הגישה המשלבת

הצגה: 100%

הצג הגישה המשלבת:

-גישה המצביעה על צמיחת זהות ייחודית מקומית המשלבת את כל מעגלי הזהות ומדגישה את מציאות החיים של ערבים במדינה יהודית, את הקשר למולדתם ולמקום היישוב שלהם
-גיבוש זהות פלסטינית ישראלית.
-הפתרונות לבעיות ערביי ישראל יפתרו במסגרת מדינת ישראל ולא בהסכמים בין ישראל לרשות הפלסטינית.

משרד החינוך – وزارة التربية والتعليم
המזכירות הפדגוגית – السكرتارية التربوية
אשכול חברה ורוח - عنقود المجتمع والانسان
הפיקוח על הוראת האזרחות – التفتيش على تعليم المدنيات